

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.04.1965, sp. zn. 5 Cz 32/66, ECLI:CZ:NS:1965:5.CZ.32.1966.1

Číslo: 60/1966

Právní věta: Jestliže účastníci ke dni 1. 4. 1964 již manžely nebyli, nemohlo mezi nimi vzniknout bezpodílové spoluvlastnictví (§ 500 odst. 1 o. z.) a předmětem soudního řízení mohlo být jen rozdělení majetku, patřícího do zákonného majetkového společenství podle § 22 a násl. zák. č. 265/1949 Sb. Skutečnost, že se účastníci neshodli na ceně věcí, sama o sobě neodůvodňuje stanovení hodnoty jednotlivých předmětů podle volné úvahy ve smyslu § 136 o. s. ř., nýbrž je na místě jejich ocenění podle příslušných cenových předpisů, příp. podle odhadu znalce. Je třeba, aby výrok rozsudku obsahoval též přesné určení a popsání předmětů, které jsou jednotlivým účastníkům přidělovány.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.04.1965

Spisová značka: 5 Cz 32/66

Číslo rozhodnutí: 60

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Oceňování majetku, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6

§ 120

§ 136

§ 150

§ 155 40/1964 Sb. § 149

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 60/1966 sb. rozh.

Jestliže účastníci ke dni 1. 4. 1964 již manžely nebyli, nemohlo mezi nimi vzniknout bezpodílové spoluvlastnictví (§ 500 odst. 1 o. z.) a předmětem soudního řízení mohlo být jen rozdělení majetku, patřícího do zákonného majetkového společenství podle § 22 a násl. zák. č. 265/1949 Sb.

Skutečnost, že se účastníci neshodli na ceně věcí, sama o sobě neodůvodňuje stanovení hodnoty jednotlivých předmětů podle volné úvahy ve smyslu § 136 o. s. ř., nýbrž je na místě jejich ocenění podle příslušných cenových předpisů, příp. podle odhadu znalce.

Je třeba, aby výrok rozsudku obsahoval též přesné určení a popsání předmětů, které jsou jednotlivým účastníkům přidělovány.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 1965, [5 Cz 32/66.](#))

Navrhovatel se domáhal vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů a žádal, aby mu byla přidělena rekreační chata, zatím co ostatní věci navrhoval přidělit odpůrkyni s tím, že případný rozdíl hodnot těchto věcí je ochoten doplatit.

Okresní soud v Jihlavě, rozsudkem vyslovil, že bezpodílové spoluvlastnictví manželů se rozděluje tak, že rekreační chata v H., jejíž cena se určuje částkou 9000,- Kčs, se přiděluje navrhovateli a ostatní zařízení, náležející do bezpodílového spoluvlastnictví, jehož hodnota se určuje celkovou částkou 6400,- Kčs, se přiděluje odpůrkyni.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozsudkem okresního soudu v Jihlavě byl porušen zákon, a tento rozsudek zrušil.

Z odůvodnění:

Okresní soud především pochybil, když neprovedl důkaz rozvodovým spisem k objasnění, kdy manželství účastníků vlastně zaniklo rozvodem a kdy tedy zaniklo též majetkové společenství. Toto zjištění bylo nezbytně nutné pro závěr, podle kterých právních předpisů nutno daný případ posuzovat. Jen tehdy, byli-li účastníci ke dni nabytí účinnosti občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., tj. ke dni 1. 4. 1964, manžely, mohlo vzniknout bezpodílové spoluvlastnictví manželů ke všemu, co podle tohoto zákona do jejich bezpodílového spoluvlastnictví patří. Jen za toho předpokladu, že bezpodílové spoluvlastnictví mezi nimi existovalo, mohlo být předmětem soudního řízení o vypořádání podle § 149 odst. 3, § 150 o. z. Jestliže účastníci ke dni 1. 4. 1964 již manžely nebyli, nemohlo mezi nimi vzniknout bezpodílové spoluvlastnictví (§ 500 odst. 1 o. z.) a předmětem soudního řízení mohlo být jen rozdělení majetku, patřícího do zákonného majetkového společenství podle § 22 a násl. zák. č. 265/1949 Sb. o právu rodinném.

Soud se dopustil dalšího pochybení v tom, že v rozporu s ustanovením § 120 odst. 1 o. s. ř. nezjistil skutečný stav věci co nejpřesněji. Do řízení o rozdělení zákonného majetkového společenství, příp. o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů je nutno zahrnout veškerý majetek účastníků, který do toho či onoho majetkového společenství spadá. Bylo proto povinností soudu zjistit přesně, které majetkové kusy tvoří jmění účastníků a které věci patří do jejich výhradního osobního vlastnictví.

K získání podkladu pro rozdělení podle § 25 a násl. zákona o právu rodinném, příp. pro vypořádání podle § 149 odst. 3, § 150 o. z., měl si dále soud zjistit hodnotu jednotlivých předmětů, tvořících společné jmění účastníků. Pokud tuto hodnotu určil podle § 136 o. s. ř., neuvědomil si, za jakých podmínek lze vůbec tohoto zákonného ustanovení použít. Postup podle § 136 o. s. ř. je na místě jen tehdy, lze-li výši nároků zjistit jen s nepoměrnými obtížemi, nebo nelze-li ji zjistit vůbec. Jestliže se účastníci neshodli na ceně věcí, bylo povinností soudu hodnotu jednotlivých předmětů zjišťovat nikoliv podle volné úvahy ve smyslu § 136 o. s. ř., nýbrž jejich oceněním podle příslušných cenových předpisů, příp. podle odhadu znalce, který by byl k řízení přibrán.

Nepřesné se jeví být též znění výroku napadeného rozsudku. Výrok rozsudku - ať zní na plnění či na určení - musí být vždy určitý. Tento požadavek vyplývá zejména z toho, že soudní rozhodnutí je zpravidla podkladem pro výkon rozhodnutí. Proto je nezbytné vyžadovat, aby výrok rozsudku obsahoval též přesné určení a popsání předmětů, které jsou jednotlivým účastníkům přidělovány. Tomuto požadavku však výrok rozsudku okresního soudu neodpovídá, neboť výrok o tom, že se

odpůrkyni přiděluje „ostatní zařízení“, je zcela neurčitý.

Okresní soud tak porušil zákon v ustanoveních § 6, § 120, odst. 1, § 136 a § 155 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 25 a násl. zák. č. 265/1949 Sb., případně § 149 odst. 3 a § 150 o. z. č. 40/1964 Sb.